

вирізняється глибоким відчуттям форми, хоча не завжди досягає гармонії форми та змісту. Відчутна, однак, дивна співпричетність на рівні духовної близькості й подібних гірких переживань... Не можна оминати й проблеми рецепції, саме естетики рецепції твору, який став об'єктом перекладу. Розглядаючи проблему рецепції *А. Ахматовою* своєрідної поетичної манери *І. Франка* акцентуємо при цьому й фактор залежності перекладача від власного психологічного типу – інтуїтивного. Психологічний тип автора оригіналу визначити важко. Він тяжіє до всіх чотирьох типів – розумового, емоційного, сенсорного, інтуїтивного. Знаковий твір «*Зів'яле листя*» підтверджує це припущення (див.: С. 58).

Додамо до цього, що критична «Література», додана до книги (хоч і не дуже нечисленна й вибіркова, бо в самому тексті фігурує набагато більше прізвищ різних авторів і теоретиків літератури), теж цілком характерна. Під цим кутом зору фігурують, скажімо, *Пушкін А. С. «О Мильтоне и Шатобриановом переводе «Потерянного Рая»* (в книзі «Сочинения» А.С. Пушкина (1949)), або: «*З глубини душі*» *Д. Павличка* (у виданні Франко І. «Зів'яле листя» (1985).

Гадаю, що невеличке за розміром, та дуже кваліфіковане дослідження *Л. В. Краснової*, може бути корисним при читанні нормативних курсів та спецкурсів з «*перекладознавства*» і в Інституті філології Київського Національного університету імені Тараса Шевченка: на кафедрі історії української літератури, на кафедрі історії російської літератури, навіть на кафедрі слов'янської філології.

Булаховська Ю. Л.

ТРАВНЕВА ПРЕЗЕНТАЦІЯ

28 травня 2009 року на Кафедрі слов'янської філології Київського національного університету імені Тараса Шевченка (і саме за ініціативою цієї кафедри) відбулася презентація нової книги Юлії Леонідівни Булаховської «Вибрані твори: оповідання, спогади, есе» (Київ, видавництво Вадима Карпенка, 2009).

Чому саме її і чому саме цієї книги? На це є декілька причин, оскільки Ю.Л. Булаховська є славісткою за фахом і випускницею Київського університету; була у свій час його аспіранткою. Тут вона 1956-го року (теж у травні) захищала кандидатську дисертацію «Розвиток реалізму в творчості Елізи Ожешко кінця 60-х – середини 80-х років XIX сторіччя». Тут на відділенні славістики певний час дослідниця читала певні нормативні курси й спецкурси з історії польської літератури (це її прямий фах), а також польсько-українсько-російських літературних взаємин різних періодів.

І зараз (вже як доктор філологічних наук, професор, академік АН вищої

освіти України, багаторічний науковий співробітник Інституту Літератури імені Т.Г. Шевченка НАН України) бере участь у роботі Вчених Рад Інституту філології Київського національного університету імені Тараса Шевченка як опонент при захисті кандидатських і докторських дисертацій, при обговоренні вузівських Програм, зокрема, зі славістики, при рецензуванні наукової продукції Київського університету. Працює як Голова Державної комісії по випуску університетських студентів славістичного профілю. Праці Ю.Л. Булаховської постійно друкуються в університетських філологічних виданнях, зокрема, у збірниках «Компаративні дослідження слов'янських мов і літератур. Пам'яті академіка Леоніда Булаховського», «Полоністичні студії», «Русская література. Исследования», «Проблеми семантики, прагматики та когнітивної лінгвістики», «Проблеми семантики слова, речення та тексту» тощо. Ю.Л. Булаховська чимало друкується і в галузі художньої літератури (оповідання, спогади, есе), за що має нагороду Спілки письменників України «Гілка золотого каштану». Останнє видання, яке й стало предметом даної Презентації, - далеко не перше в її художньому доробку, але досить типове для неї за змістом, хоча й найповніше, найрізноманітніше, і все тут викладене українською мовою. Тут фігурують і оповідання сюжетні, однак написані на фактичній основі; і оповідання «химерні» - з циклу «Чарівні речі», і оповідання детективного змісту, стилізовані під розповіді неіснуючого насправді юриста Т.; і сюжетні оповідання, написані на цілком фактичній основі, з метою показати географічно й національно різні міста й місцевості колишнього Радянського Союзу (до 1990-го року, наприклад, Орськ, Анадирь, Абхазію і Північний Кавказ, Крим, Москву й Ленінград, Ризьку затоку, Харків, Одесу, післячорнобильський Коростень тощо).

До речі, серед «Чарівних речей» найбільший інтерес читачів і рецензентів книги викликало оповідання «Крейсер Аврора» - про пловучий корабель-музей на Неві, на яке надійшов навіть конкретний відгук-доповнення від професора Л.В. Краснової, академіка АН вищої освіти України, яка і зараз активно науково й викладацько працює в Дрогобичі.

Є в книзі Ю.Л. Булаховської і зовсім інші частини: спогади про сучасних українських письменників (Павла Тичину, Максима Рильського, Миколу Бажана, Юрія Яновського, Петра Панча, Олександра Довженка, Леоніда Вишеславського та деяких інших).

Спогади про читання улюблених письменників її дитячих і юнацьких років (М. Гоголя, Г. Квітку-Основ'яненка, М. Коцюбинського, І. Микитенка); розповіді і спогади про відомих українських художників і скульпторів (серед них – про Петра Булаховського – брата її батька; Платона Білецького, Олександра Волькензона – чоловіка її тітки, сестри її матері; відомого

архітектора Алли Іванової); серед українських композиторів – про родину й музей Віктора Степановича Косенка. Окремо описані в книзі деякі цікаві факти з життя й творчості відомих у світі письменників, наприклад, М. Лермонтова, Жюль Верна, Джека Лондона й відомих композиторів та піаністів: Джузеппе Верді, Жоржа Бізе, Ференца Ліста, Михайла Глінки.

Цілі цикли оповідань присвячені сучасній українській природі, скажімо, оповідання «Будинок-музей у місті В.» - про колишню садибу її діда по матері, знаменитого земського лікаря Данила Михайловича Іванова, у місті Валки на Харківщині, або цикл оповідань «Пам'яті Феофанії» 50 – 60-х років минулого сторіччя, де у Булаховських була приватна дача (оповідання сумні, наприклад, «Біла голубка», «Ім'я винуватця», чи оповідання про розкішні концерти, які відбувалися на цій дачі силами відомих українських співаків – друзів Булаховських – народних артистів: М. Роменського, М. Литвиненко-Вольгемут, В. Гужової, Д. Гнатюка, чи силами прекрасних «сімейних» співаків – матері Юлії Леонідівни – Тетяни Данилівни Булаховської-Іванової і її першого чоловіка – Івана Івановича Ярмака.

Окремі розділи книги написані в стилі нарисів, скажімо, про роботу авторки книги в середині 50-х років на посаді старшого редактора у Держлітвидаві України і про Академію Наук України під образною назвою «Без поділу на «фізиків» і «ліриків».

У книзі є й окремий розділ оповідань гумористичних («Ювелірна пригода», «В одному музеї», «Китайська мавпа» тощо). І окремі оповідання тематично присвячені дітям, скажімо, «Сучасна казка» - присвята Ользі Карацубі, одній із наймолодших онук авторки; «Місячна доріжка у нічному морі», «Фотографія з Павичем».

Сама презентація книги проходила жваво - кваліфіковано по формі й тепло по суті виступили: Ольга Леонідівна Паламарчук, завідувач кафедри слов'янської філології, професор Київського університету й академік Академії АН вищої освіти України Іван Петрович Мегела із дуже позитивною і «розгорнутою» оцінкою книги, підкреслюючи її інтерес (навіть для широкого кола читачів); журналіст Юрій Миколайович Спиридонов, представник журналу «Однокласник», газети "Dziennik Kijowski"; жваво реагували на виступи й ставили питання авторці присутні тут студентки-слависти й викладачі Інституту філології Київського університету.

Можна твердити, що такі презентації, мабуть, корисні в нашому культурному житті для популяризації книжок тих авторів, котрі є водночас і науковцями, й викладачами, і навіть письменниками-любителями.

Білик Н.Л., Паламарчук О.Л.